

POPULÄRVETENSKAPLIG SAMMANFATTNING (kan även även bifogas som bilaga)

Organisationens namn

Gård & Djurhälsan

Projekttitel

Kontroll av resistens hos parasiter – Svampar

Sammanfattning

Parasitangrepp är ett stort problem hos får på bete. Att framgångsrikt kontrollera parasitbördan hos djuren med hjälp av avmaskningsmedel har en avgörande roll för betande djurs välfärd och för djurägarnas ekonomi. När parasiter utvecklat motståndskraft mot avmaskningspreparat säger man att resistens uppstått. Resistent parasiter är ett stort hot mot fårproduktionen världen över och ett existerande faktum i alla länder med stor produktion. Om möjligheten till parasitbekämpning försämras eller försvinner kan lammproduktion under vissa förutsättningar helt slås ut.

Sverige har fortfarande ett mycket gott läge, även om resistent parasiter har påvisats i ökad utsträckning under senare år. I så gott som samtligt fall har de drabbade haft direkt eller indirekt kontakt med djur som importerats från länder där resistent parasiter är ett utbrett problem.

För att bevara det goda läget i landet krävs insatser på flera plan.

Vi behöver förbättra diagnostiken så att resistensundersökningar kan göras på ett smidigt och kostnadseffektivt sätt även på enstaka djur, t ex på livdjur i isolering/karantän (köpta i annat land eller från annan besättning i Sverige) som snart ska introduceras i nya grupper av djur. Det är vidare viktigt att många djurägare väljer att vid återkommande tillfällen kontrollera effekten av utförd avmaskning. Numer rekommenderas att alltid utföra behandlingskontroller vid köp av livdjur och en gång vartannat år i den egna fårbesättningen. Kontrollen är extra befogad på gårdar med mycket parasiter och framför allt där man har återkommande problem med den mest sjukdomsframkallande masken, stora magmasken. Behandlingskontroll görs alltså för att tidigt fånga upp eventuella problem med resistens hos parasiterna, och vid nedsatt effekt bör denna följas upp med en mer omfattande resistensundersökning.

Under 2016 genomfördes cirka 250 behandlingskontroller, varav 46 visade att det fanns parasiter kvar trots avmaskning. I en del fall berodde den dåliga effekten på andra saker än resistent parasiter, t ex för låg dos eller utgången läkemedel. I elva av de 46 fallen följdes resultatet upp samma år med resistensundersökningar enligt FECRT, och på sju av dessa fårgårdar kunde förekomst av resistent parasiter konstateras. I samtliga fall kunde ändå utskiljandet av parasitägg hos fåren släckas genom att använda andra typer av avmaskningsmedel.

Projektet syftar till att motverka uppkomst och spridning av resistens mot avmaskningsmedel hos vanligt förekommande inälvparasiter i svenska fårbesättningar, men det finns fortfarande stort behov av diagnostikutveckling och fortlöpande information till svenska lammproducenter om hur man på bästa sätt hanterar parasitbekämpning i sin besättning.